

1517

Desinència *-ia* de l'ImI 1 (*venia* o *batia*)

(ALDC, IX, 2132. Jo *venia* o *batia* [ImI 1])

Aquest comentari se centra en la variació de la desinència de la primera persona del singular de l'imperfet d'indicatiu dels verbs de la segona conjugació (*vendre, batre*).

La desinència llatina d'aquests verbs era *-EBAM* (VENDEBAM, BATTEBAM) que hauria donat en cat. *-eva* (*veneva* [vendeva 100], *bateva*) o, per canvi de conjugació, *-iva* (*veniva* [viniva 105], *bativa*). La primera forma, *-eva*, per pèrdua de la labial intervocàlica, hauria passat a *-ea* (*veneia*, *bateia*) i, per inserció de la *-i-* antihiàtica, *-eia* (*veneia* 65, 123); la segona forma, *-iva*, igualment per pèrdua de la labial, hauria esdevingut *-ia* (*venia* [vinia 109, 110; var. ross. *veniü*, *vendia* 7; *venio* 126, diferencia la desinència de la de la tercera persona (*venia*), *batia*). Tanmateix, les formes en *-ia* es podrien explicar a partir de *-ea* (*-EBAM*)

pel trencament del hiat o per analogia amb *-ia* (< *-IBAM*); veg. per tot aquest tema Pérez Saldanya, 1998 i Casanova, 2002.

El fet que les formes en [β] del pallarès i ribagorçà siguin una lògica continuïtat d'àrea lingüística de l'arag. on s'aposta per una descendència de les formes llatines (Alvar, 1953; Giralt, 1998: 244) i no per una analogia amb les formes de la primera conjugació (*cantava* < CANTABAM), sembla abonar la derivació directa en aquells dialectes dels ascendents llatins, mentre que en el cas de l'alguerès es tractaria d'una influència de l'it. Igualment la tendència arcaïtzant de les solucions ribagorçanopallareses (*-iva*, *-eva*) pareix que inclina la balança cap aquesta darrera interpretació, enfront del tractament evolutiu més avançat.

La desinència *-ia* de *venia*, *batia* és l'única forma normativa des del *DOrt*, 1917.

